

HRVATSKI JEZIK

KRITERIJI PRAĆENJA, VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA

PISANE PROVJERE Pisane provjere dijele se na ispite znanja i kratke pisane provjere. Ispiti znanja provode se iz područja: hrvatski jezik, književnost i medijska kultura. Provode se nakon obrađenog i uvježbanog gradiva. Kratke pisane provjere mogu se provoditi iz svih područja predmeta Hrvatski jezik. U pravilu se upisuju u rubriku bilješke, ali se do tri kratke provjere u jednom polugodištu mogu upisati i u rubriku ocjene.

JEZIK Usmene provjere iz jezika odvijaju se na svakom satu koji obuhvaća nastavnu jedinicu iz slovnice. Usmeno se ispitivanje u pravilu provodi bez prethodne najave. Učitelj ima pravo ispitivati sve dosadašnje obrađeno gradivo (ključne pojmove iz prijašnjih razreda). Pisane provjere iz jezika obuhvaćaju tri do pet ispita znanja iz slovnice i najmanje dvije provjere pravopisnoga znanja. Inicijalni ispit znanja provodi se u rujnu.

OCJENA DOVOLJAN • učenik je nesamostalan u radu • pokazuje slabu motiviranost za spoznavanje jezičnih sadržaja (znanje na razini prisjećanja) • postiže slabiji uspjeh u odnosu na predviđena postignuća • djelomično razumije slovničke sadržaje • rijetko se zalaže na satu

OCJENA DOBAR • učenik razumije, ali ne zna obrazložiti odgovarajuće jezične zakonitosti (znanje na osrednjoj razini) • uglavnom povezuje nove sadržaje s općim znanjem • ulaže napor pa uz poticaje i vođenje postiže uspješnost • trebao bi biti uporniji i temeljitiji u radu i pisanju domaćih zadaća • aktivnost je na satu promjenjiva

OCJENA VRLO DOBAR • učenikovo je slovničko znanje na visokoj razini • sposoban je za samostalno učenje sadržaja, ali bez izraženijeg interesa (vanjska motivacija) • s lakoćom pristupa rješavanju zadataka, ali katkada griješi (zbog površnosti ili brzopletosti) • uči s razumijevanjem, uglavnom marljiv i uporan u radu • trudi se samostalno primijeniti naučeno • redovito piše domaće zadaće gotovo bez pogrešaka

OCJENA ODLIČAN - učenikovo je slovničko znanje na najvišoj razini - izražava znatiželju i zanimanje za jezično gradivo (snažna unutarnja motivacija) - ima razvijeno logičko zaključivanje - usvaja gradivo s potpunim razumijevanjem i na razini samostalne primjene - povezuje slovničke sadržaje - dokazuje jezične činjenice na vlastitim primjerima - ima bogatstvo primjenjivih ideja - izrazito vješto prelazi s jedne aktivnosti na drugu - slovničko i pravopisno znanje precizno i točno primjenjuje u samostalnom radu

KNJIŽEVNOST

Usmena provjera iz književnosti može se provoditi tijekom školske godine uz ponavljanje i usustavljanje naučenoga gradiva (zalaganje učenika, neposredna komunikacija, sposobnost doživljavanja djela i izricanja vlastitoga mišljenja o pročitanome). Pisane provjere iz književnosti obuhvaćaju čitanje s razumijevanjem, samostalnu raščlambu književnih djela te provjeru znanja tijekom školske godine i završnu provjeru (prema procjeni učitelja).

OCJENA DOVOLJAN - učenik djelomično razumije književno-umjetničke sadržaje, a doživljaj djela na najnižoj razini - otežano čita - rječnik je oskudan - rijetko se zalaže na satu - otežano prepoznaje

stilska izražajna sredstva - uz poticaj i vođenje učitelja sudjeluje u interpretaciji - pripovjedni tekst razumijeva na razini fabule - površno pristupa analizi književnoga djela - ne zaključuje logički

OCJENA DOBAR - učenik usvaja književnoteorijske pojmove na razini reprodukcije - razumije pročitani tekst i ponekad sudjeluje u interpretaciji - prepoznaje književne rodove i narječja hrvatskoga jezika - razumije preneseno značenje - klasificira književne vrste u književne rodove

OCJENA VRLO DOBAR - učenik uočava i prepoznaje tematski i idejni sadržaj - često se uključuje u interpretaciju teksta - samostalan je u analizi, ali ponekad nesiguran u izricanju svojih zaključaka - rado sudjeluje u dramatizaciji teksta - uredno i redovito izvršava postavljene zadatke, prepoznaje slikovitost i metaforičnost pjesničkoga izraza - prema sadržaju i obliku književnoga djela određuje vrstovne odrednice

OCJENA ODLIČAN - učenik pokazuje izrazito zanimanje za književno-umjetničko područje - samostalno i s lakoćom prepoznaje i imenuje književnoteorijske pojmove - prepoznaje pjesnička sredstva i njima se uspješno koristi u samostalnim pokušajima - njeguje vlastiti stvaralački izraz - ima bogat rječnik - kreativan je u razradi novih ideja - rado sudjeluje u scenskim uprizorenjima - uspoređuje činjenice, povezuje ih s više znanstvenih područja - služi se i ostalim izvorima znanja

LEKTIRA

Na početku školske godine učenici dobivaju popis lektirnih djela od kojih jedno biraju sami. Pročitanoost lektire vrednuje se zadnji tjedan tekućeg mjeseca u dogovoru s učenicima. U slučaju iznimnog zalaganja na satu lektire, donošenja zanimljivosti, samostalne pripreme izvan zadanih zadataka, učenik može dobiti i motivirajuću ocjenu iz drugih područja (dodatno, uz ocjenu iz lektire). Nepročitano lektirno djelo ocjenjuje se negativnom ocjenom kao i prepisane bilješke. Specifični zadatci pojedinog lektirnog djela za svaku lektiru mogu biti drugačiji: pitanja i odgovori, osvrt, parlaonica, strip, referat, kviz, skupni rad, dnevnik čitanja, dramatizacija, snimanje filma ili fotoanimacija, prezentacija (računalna, poster, slikovnica ili neki drugi oblik omiljen učeniku po prethodno zadanim kriterijima za predstavljanje), pisana provjera pročitanoosti lektirnoga djela...Svaka će učiteljica kod pojedine lektire dogovoriti s učenicima način rada i vrednovanja.

OCJENA DOVOLJAN - učenik uglavnom ne poštuje zadane rokove - čita površno i bez razumijevanja - nesamostalan u rješavanju zadataka - teško uočava odnose u djelu - potreban je stalan poticaj - lektira je neuredna i jednoobrazna

OCJENA DOBAR - učenik ima slabije razvijen interes za čitanje- povremeno ne poštuje postavljene rokove - bilješke nepotpune, oskudne - samo na poticaj iznosi svoje mišljenje - ponekad čita bez razumijevanja, površno

OCJENA VRLO DOBAR - učenik pročita svako zadano djelo - savjesno vodi bilješke - često sudjeluje u raspravama - ponekad je nesiguran u ispravnost svojih zaključaka

OCJENA ODLIČAN - učenik je izrazito marljiv na satovima lektire - ima razvijen interes za čitanje - uzorno vodi bilješke i kvalitetno izvršava zadano (analizu, prikaz, osvrt, esej, portret, plakat...) - poštuje zadane rokove - izvrsno interpretira djelo na svim razinama

JEZIČNO IZRAŽAVANJE - usmeno

U svakom polugodištu ocjenjuje se najmanje jedan krasnoslov ili govorna vježba. Tijekom školske godine učitelj prati učenikov napredak u govoru (bogatstvo rječnika, primjenu pravogovornih pravila, govornih vrednota, pravilnu uporabu riječi i izraza, sposobnost prenošenja poruke; učitelj prati učenikov napredak u izražajnom čitanju (poboljšanju tehnike čitanja).

OCJENA DOVOLJAN - učenik ne provodi pravogovorna pravila - ima oskudan rječnik - izlaže samo na poticaj, i to kratko i neprecizno - rijetko sudjeluje u govornim vježbama - otežano čita - krasnoslovi bez pravog razumijevanja, griješi (izostavlja riječi ili zamijeni sinonimom)

OCJENA DOBAR - učenik je suzdržan u usmenom izlaganju - treba raditi na poboljšanju načina i tempa čitanja - prosječan rječnik, teže izražava vlastite misli - često se ponavlja u prepričavanju ili pričanju - povremeno se služi razgovornim jezikom - rijetko pazi na govorne vrednote - snalazi se u improvizacijama

OCJENA VRLO DOBAR - učenik čita tečno i izražajno s rijetkim pogreškama - vlada govornim vrednotama uz manje pogreške - uspješan je u prepričavanju, pričanju i izvješćivanju - kritički se odnosi prema tuđem usmenom izrazu - daje konstruktivne primjedbe u raspravi - pravilno rabi stručne termine - kreativno stvara svoj vlastiti govor (žargon)

OCJENA ODLIČAN - učenik ima bogat rječnik - izražava se lako, jezgrovito i tečno - čita tečno i izražajno - ima razvijenu sposobnost čitanja poznatog i nepoznatog, književnog i neknjiževnoga teksta - pokazuje pravilnost u govornome izražavanju - u potpunosti je ovladao vrednotama govorenoga jezik - uspješan u svim oblicima prepričavanja, pričanja i sažimanja

JEZIČNO IZRAŽAVANJE – pisano

U pisano vrednovanje ulaze sastavi trodjelne strukture zadaća, samostalni stvaralački pokušaji, sastavci na motivacijskoj razini. Napisane domaće zadaće bilježe se u rubriku bilješke. Elementi vrednovanja literarnih sastavaka: **sadržaj** (je li usklađen s temom/naslovom, je li izvoran – učenikov, je li zanimljiv i logičan), **kompozicija** (postoje li jasni razvidni dijelovi, postoji li vremenski uzročno - posljedični slijed), **stil** (poštivanje zadane tekstualne vrste – problemski članak, prikaz, komentar..., je li u skladu sa sadržajem i namjenom, jesu li izbjegnuti pretrpanost i neprimjerenost izražavanja, postoji li originalnost - izbor riječi, tvorba riječi, stilske figure, poštuje li se rječnička norma – narječja, žargon, standardni jezik), **slovnica i pravopis** (slovnička i pravopisna ispravnost, primjenjivost naučenih slovničkih i pravopisnih pravila), **vanjština teksta** (urednost – estetski izgled, rubovi, označeni odjeljci, urednost i čitljivost).

OCJENA DOVOLJAN - učenik je sklon ustaljenim frazama, rječnik oskudan - rukopis je najčešće neuredan i povremeno nečitak - sastavci nemaju stvaralačkih obilježja - griješi u pravopisu i gramatici, u pisanje unosi elemente razgovornoga jezika

OCJENA DOBAR - učenik povremeno griješi u primjeni pravopisne norme - sastavci su tematski oskudni i kratki - rječnik je ustaljen - ne obraća puno pozornosti na kompoziciju sastavaka - u literarnim pokušajima sklon je oponašanju i ponavljanju - često neuredan i brzoplet u pisanju

OCJENA VRLO DOBAR • učenik gotovo uvijek piše uredno i čitljivo • najčešće primjenjuje pravopisna i slovnička pravila • trudi se obogatiti vlastiti stil stilskim sredstvima • pokazuje stvaralačke sposobnosti • pazi na kompoziciju sastavka • snalazi se u različitim komunikacijskim situacijama

OCJENA ODLIČAN - učenik piše uredno, čitljivo i povezano - ima razvijenu sposobnost literarnog oblikovanja teme - njeguje vlastiti stvaralački izraz - točno primjenjuje pravopisna i slovnička pravila -

pokazuje bogatstvo rječnika u sastavcima rabeći stilska izražajna sredstva i skladno komponira slijed događaja i misli

MEDIJSKA KULTURA

Praćenje učenikovih vještina, znanja i prepoznavanja sadržaja na području medijske kulture provodi se putem plakata, praćenja tiskovina, prezentacija o pročitanim, osvrti na kazališne predstave i filmove.

OCJENA DOVOLJAN - učenik pokazuje slabo zanimanje za područje medijske kulture - ima poteškoća u reproduciranju i razumijevanju gradiva - rijetko se uključuje u rad i analizu - otežano povezuje stečena znanja s konkretnim primjerima

OCJENA DOBAR - učenik reproducira gradivo, ali ne povezuje ga s osobnim iskustvima - pokazuje prosječnu sklonost prema sadržajima medijske kulture - rijetko se uključuje u rasprave, uglavnom uz poticaj - kritike, analize i osvrti su bez osobnih stavova

OCJENA VRLO DOBAR - učenik uspješno usvaja gradivo i reproducira ga s razumijevanjem - dobro se snalazi u otkrivanju odrednica na konkretnim primjerima filma, kazališne predstave, novinskoga članka... - korektno izvršava zadaće analize, kritike, osvrti - povremeno pokazuje nesigurnost u svojim prosudbama i doživljajima

OCJENA ODLIČAN - učenik ima jako razvijeno zanimanje za medije - rado sudjeluje u svim oblicima rada - samostalan je u iznošenju stavova i zapažanja - u potpunosti usvaja ključne pojmove te ih primjereno i s lakoćom primjenjuje - naučeno primjenjuje na novim primjerima, lako i uspješno povezuje sadržaje iz medijske kulture s ostalim sadržajima hrvatskoga jezika i drugih predmeta - problematizira o raznim vrstama medija

SUMATIVNO VREDNOVANJE

JEZIK

NEDOVOLJAN učenik ne pokazuje interes za nastavu • ne prepoznaje jezične pojave • nema razvijeno gramatičko mišljenje • ne primjenjuje jezična pravila • često ne prati nastavu, nema potreban pribor niti vodi bilješke • unatoč savjetima i pomoći ne mijenja svoj odnos prema obvezama • ne piše domaće zadaće

DOVOLJAN • učenik je nesamostalan u radu • postiže mali uspjeh u odnosu na predviđena postignuća • otežano povezuje činjenice • djelomično razumije slovničke sadržaje • rijetko piše domaće zadaće • ne posvećuje pozornost urednosti izvršenoga • ne trudi se poštivati gramatičku i pravopisnu normu • rješava jednostavnije zadatke za domaću zadaću

DOBAR • učenik primjenjuje znanje s djelomičnim razumijevanjem • izražava nesigurnost u rješavanju problemskih zadataka • dovršava zadano unatoč teškoćama na koje nailazi • pravopisno predznanje prosječno • domaće zadaće ne piše redovito • slabo je motiviran za utvrđivanje znanja
VRLO DOBAR • učenik definira, primjenjuje i analizira naučeno gradivo • uglavnom poštuje gramatičku i pravopisnu normu • povezuje jezične činjenice • postiže vrlo dobar uspjeh u odnosu na predviđena postignuća • redovito piše domaće zadaće

ODLIČAN • učenik definira, razumije, primjenjuje, analizira, povezuje i procjenjuje naučeno gradivo • bez teškoća rješava problemske zadatke • posvećuje pozornost zadatku i urednosti izvršenoga • ima razvijeno logičko zaključivanje • usvaja gradivo s potpunim razumijevanjem i na razini samostalno

primjene • naučeno primjenjuje u praksi • poštuje pravopisnu i gramatičku normu • redovito, samostalno i točno piše i rješava domaće zadaće

KNJIŽEVNOST

NEDOVOLJAN • učenik ne pokazuje interes za književnost • ni uz dobru motivaciju i pomoć ne sudjeluje u interpretaciji • ne posjeduje osnovna književnoteorijska znanja • zbog lošega čitanja ne razumije tekst • često nema pribor niti ima bilješke

DOVOLJAN - učenik prepoznaje naučene činjenice u primjerima iz književnoga teksta uz poticaj i vođenje - ne posvećuje pozornost urednosti izvršenoga - ne primjenjuje gramatičku i pravopisnu normu

DOBAR - učenik djelomično prepoznaje i imenuje osnovne književne pojmove - nesamostalan je u iznošenju vlastitih razmišljanja o problematici - otežano uočava uzročno-posljedične veze unutar teksta

VRLO DOBAR - učenik s lakoćom otkriva stilske i sadržajne odrednice u tekstu - trudi se poštovati gramatičku i pravopisnu normu - redovi uočava odnose među likovima - samostalno tumači književni tekst, razlikuje, imenuje i uglavnom se točno koristi književnim pojmovima

ODLIČAN - učenik uočava i prepoznaje tematski i idejni sadržaj - razrađuje ideju teksta - uspješno karakterizira likove - lako otkriva uzročno-posljedične veze - originalan je u rješavanju zadataka potaknutih interpretacijom teksta - naučene činjenice brzo prepoznaje u tekstu - ne čini gramatičke i pravopisne pogreške

LEKTIRA

NEDOVOLJAN - učenik ne pokazuje zanimanje za čitanje lektire - ne piše dogovorene zabilješke o zadanome književnom djelu ili donosi sažete prepisane bilješke - ne vlada sadržajem književnog djela - ne može izreći dojam o pročitanoj djelu - neuspješan je u rješavanju zadataka vezanih uz određenu lektiru - ne pokazuje zanimanje za aktivnost i interpretaciju književnog djela - ne prihvaća učiteljeve savjete i prijedloge i ne pridržava se dogovora o čitanju

DOVOLJAN - učenik je u interpretaciji nesiguran, nespretno obrazlaže dojam, piše nepotpune i neprecizne dogovorene zabilješke o zadanome književnom djelu, doživljava je djela na niskoj razini (uz pomoć učitelja uočava neke vrijednosti djela)

DOBAR - učenik iskazuje mišljenje prema pročitanoj djelu i nastoji ga obrazložiti, ali u radu zna biti površan - piše djelomično točne zabilješke o zadanome književnom djelu - na umjetničko djelo reagira emocionalno, ali nije u stanju izraziti osjećaj i doživljaj - djelomično uočava izražajnosti pjesničkoga jezika

VRLO DOBAR - učenik promišlja o književnom djelu, uspoređuje ga s drugim djelima te događajima iz života - piše zabilješke o zadanome književnom djelu uz manje pogreške - shvaća poruke umjetničkoga djela - većinom uočava izražajnosti pjesničkoga jezika

ODLIČAN - učenik kreativno pristupa književnom djelu, interpretira ga točno koristeći književne pojmove i vrlo uspješno iznosi svoje mišljenje o djelu - piše precizne, temeljite i u potpunosti točne zabilješke o zadanome književnom djelu, ima sposobnost uočavanja izražajnosti pjesničkoga jezika - otkriva poruke i višeslojnost umjetničkoga djela

JEZIČNO IZRAŽAVANJE – USMENO

NEDOVOLJAN • učenik se ne trudi izražavati hrvatskim književnim jezikom i ne prihvaća učiteljevu pomoć, rječnik je jako siromašan • odbija sudjelovati u vježbama usmenog izražavanja • nema razvijenu kulturu slušanja i ne poštuje pravila komunikacije • ne vlada u potpunosti tehnikom čitanja

DOVOLJAN • učenik teže izražava misli i oblikuje rečenice, razumije samo jednostavnije sadržaje • čita bez pravog razumijevanja

DOBAR • učenik vlada tehnikom čitanja, ali ne razvija vlastiti odnos prema pročitanoj, trudi se izražavati na hrvatskom književnom jeziku

VRLO DOBAR • učenik izražajno čita, pravilno i jasno izgovara glasove, ima bogat rječnik

ODLIČAN • učenik izražajno čita, jasno izgovara glasove, pravilno naglašuje riječi i ostvaruje pravilnu rečeničnu intonaciju • ističe se u govornim vježbama, kreativan je, ima razvijenu kulturu slušanja i komunikacije

JEZIČNO IZRAŽAVANJE – pisano

Ocjena iz sastavka trodjelne strukture zbroj je niza sastavnica: **NEJEZIČNI ELEMENTI ZADAĆE** • odgovorenost zadanoj temi • kompozicijski ustroj (uvod, razrada, zaključak) • maštovitost i kreativnost • vješta uporaba stilskih sredstava • urednost **JEZIČNI ELEMENTI ZADAĆE** • pravopisne pogreške • gramatičke pogreške • razvidnost u usklađenost kompozicijskih dijelova • bogatstvo rječnika • slovopis/čitljivost

NEDOVOLJAN • siromašnim rječnikom ne može izraziti misli • nije usvojio ni minimum pravopisnih i gramatičkih pravila • ne poznaje zakonitosti teksta

DOVOLJAN - učenik je usvojio minimum pravopisnih i gramatičkih pravila, piše najjednostavnije oblike pisanoga izražavanja

DOBAR • učenik je djelomično usvojio pravopisna i gramatička pravila, uglavnom dobro piše sve oblike pisanoga izražavanja s manjim pogreškama u kompoziciji

VRLO DOBAR • učenik je vješt u primjeni pravopisnih i gramatičkih pravila, uspješno piše sve oblike pisanoga izražavanja poštujući kompoziciju

ODLIČAN • učenik izvrsno primjenjuje gramatička i pravopisna pravila, piše sve oblike pisanoga izražavanja poštujući kompoziciju, ima bogat rječnik, a gramatička i pravopisna pravila koristi dosljedno i točno

MEDIJSKA KULTURA

Usmena provjera znanja jednom u polugodištu može biti provedena, ali ne mora, isto tako i pisana.

DOVOLJAN - učenik na niskoj razini definira ključne pojmove, ali primjere navodi samo uz tuđu pomoć

DOBAR - učenik djelomično definira većinu ključnih pojmova, navodeći poznate primjere

VRLO DOBAR - učenik uglavnom definira ključne pojmove, prati i promišlja o sadržajima medijske kulture

ODLIČAN - učenik u potpunosti definira ključne pojmove, ima razvijeno zanimanje za medije, prepoznaje i točno imenuje vrste unutar medija, preispituje i kritički se odnosi prema sadržajima medijske kulture

ODNOS PREMA RADU

Ako učenik tijekom pisane provjere prepisuje, njegova se pisana provjera vrednuje negativnom ocjenom, ali učenik ne napušta učionicu. Pokuša li učenik prepisanu zadaću, lektiru ili bilo koji uradak predstaviti kao svoj, iz istog će dobiti negativnu ocjenu. Učenik koji u skupnom radu ne sudjeluje u rješavanju zadataka može biti udaljen iz skupine i dužan je zadatke riješiti samostalno. Učenikov uspjeh u pisanim provjerama u pravilu se (uz moguće iznimke) vrednuje u postotcima kako slijedi: 0 – 50% nedovoljan (1), 51 – 63 dovoljan (2), 64 – 77% dobar (3), 78 – 89% vrlo dobar (4), 90 – 100% odličan (5)

Brojčane ocjene iz pisanih provjera znanja upisuju se u rubriku, a broj ostvarenih i mogućih bodova (ili postotak riješenosti) u pisanoj provjeri bilježi se u rubriku bilježaka. Učenici koji dobiju nedovoljnu ocjenu iz pisane provjere znanja, imaju mogućnost ispravka ocjene. Ocjena dobivena iz ispravka upisuje se brojčanom ocjenom u rubriku. Prema potrebi organiziraju se i kratke provjere znanja, a rezultati se bilježe u rubriku bilježaka (osim provjere pročitane lektire). Zaključna ocjena ne proizlazi nužno iz aritmetičke sredine jer su jednako važne i opisne ocjene kojima se prati rad učenika (formativno vrednovanje).